

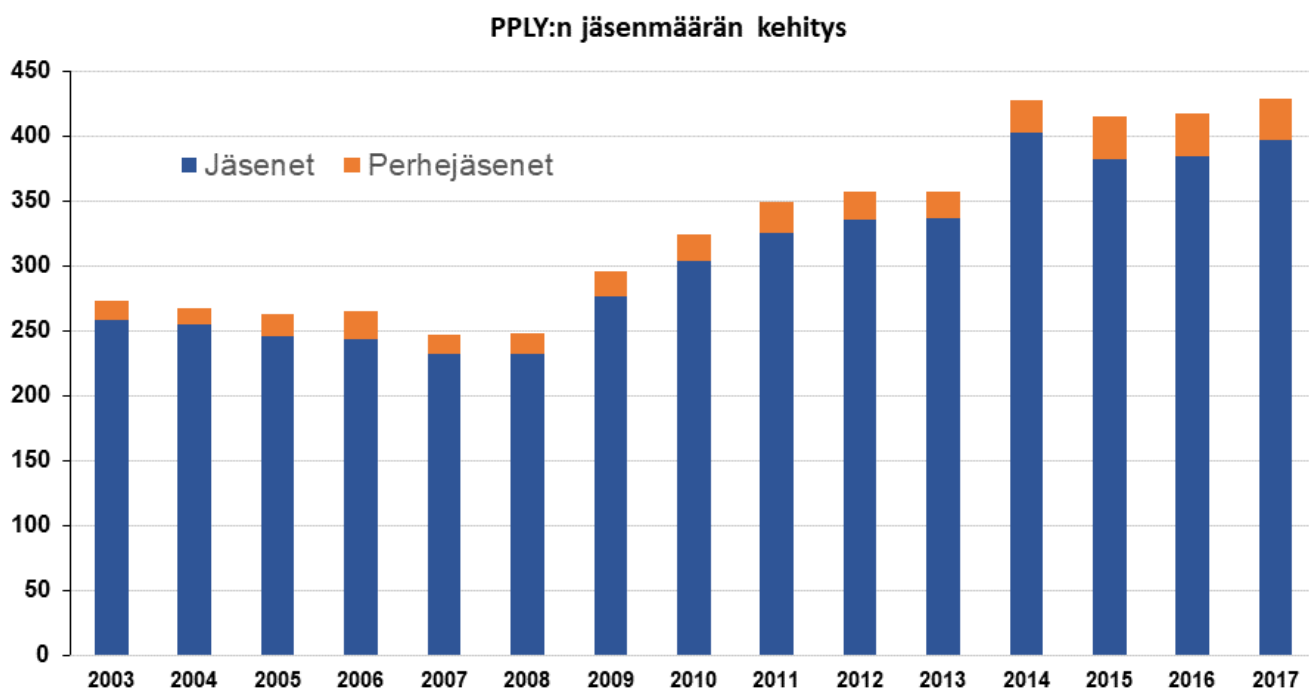

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2017

Vuosi 2017 oli PPLY:n 44. toimintavuosi.

JÄSENISTÖ

Vuoden lopussa yhdistykseen kuului 392 jäsentä, 32 perhejäsentä ja 5 ainajäsentä eli yhteensä 429 jäsentä (Kuva 1). Jäsenmaksu oli 41/24 € aikuisjäseniltä (painettu/sähköinen Aureola), opiskelijoilta 35/18 € ja perhejäseniltä 5 €. Tukijäsenmaksu oli 50 €.

Kuva 1. PPLY:n jäsenmäärän kehitys 2003–2017.

HALLITUS

Vuonna 2017 PPLY:n hallitukseen kuuluivat Esa Hohtola, (puheenjohtaja), Risto Tornberg (varapuheenjohtaja), Heli Suurkuukka (sihteeri), Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Arto Niemi, Mikko Ojanen, Antti Pöllänen Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen ja Erik Saarnio. Hallitus kokoontui päätösvaltaisena yhdeksän kertaa.

TOIMIHENKILÖT 2017

Arkistonhoitaja	Matti Tynjälä
Aureolan päätoimittaja	Mikko Ojanen
BirdLife-aluevastaava	Tuomas Väyrynen
BirdLife-edustajat	Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Heli Suurkuukka, Antti Pöllänen
Jäsensihteeri	Esa Hohtola
Lintualuevastaava	Heli Suurkuukka
Petoruutuvastaava	Erik Saarnio
Petovastaava	Markku Hukkanen
Retkivastaava	Tiina Sihto
Ruokintapaikkavastaava	Jukka Piispanen
Taloudenhoitaja	Juha Repo
Tauvon lintuaseman hoitajat	Mikko Ojanen, Matti Tynjälä
Tiedottaja	Antti Pöllänen
Vuoden laji -vastaava	Aija Lehikoinen
WWW-vastaavat	Tapani Tapio, Ville Suorsa, Ari-Pekka Auvinen

Toimikuntien kokoonpanot selviävät liitteestä 1.

YLEISÖKOKOUKSET 2017

Yleisökokoukset pidettiin joka kuun toisena keskiviikkona klo 18 Oulun yliopistolla lukuun ottamatta toukokuuta, jolloin kokous pidettiin Liminganlahden luontokeskuksessa, sekä kesä–elokuuta, jolloin kokouksia ei pidetty. Kokouksissa oli kahvitarjoilu sekä luettavana yhdistyksen saamat lintulehdet. Vuonna 2012 aloitettua kokousten välittämistä internetin kautta jatkettiin, ja monessa kokouksessa oli jälleen enemmän etäkuuntelijoita kuin salissa paikalla olevaa yleisöä. Kokousten kokonaisosallistujamäärä (salissa + etäyhteyden avulla kokousta kuuntelevat) vaihteli 33:sta 59:ään, keskimäärin osallistujia oli 44 per kokous.

Kuukausikokoukset, esitelmien aiheet ja osanottajamäärät:

Tammikuu – Tuomo Jaakkonen: Pikkutyylisiä ja geopaikantimista. Antti Rönkä: Oulun lyseon lintukokoelmat ja luontokerho Esikon päiväkirjat 1898–1903. / 12 henk + 21 etäosallistujaa.

Helmikuu – Sääntömääräinen kevätkokous. Kalle Hiekkänen: Vuoden 2016 kuvakavalkadi. / 22 henk + 22 etäosallistujaa.

Maaliskuu – Petoilta. Toni Uusimäki: Petolintujen muutto Batumissa, Mustanmeren rannalla. / 20 henk + 25 etäosallistujaa.

Huhtikuu – Jorma Pessa: Metsä- ja lyhytnokkahanhen suojelu, seuranta ja kannanhoito Euroopassa. Info kevään hanhilaskennoista. / 19 henk + 20 etäosallistujaa.

Toukokuu – Kokous Virkkulassa. Ari Rajasärkkä: Antarctica 2016 – Lintuja ja tunnelmia Etelämantereelta. / 46 henk + 13 etäosallistujaa.

Syyskuu – Petri Lampila: Rariteettikomitean kuulumisia - missä mennään mm. valkopäätiaisen ja isolepinkäisen alalajien määrittämisessä? / 13 henk + 41 etäosallistujaa.

Lokakuu – Erkki Toppinen: Luontoa läheltä. / 17 henk + 15 etäosallistujaa.

Marraskuu – Sääntömääräinen syyskokous. Ulf Öhman & Inger Brännström (Norrbottens Ornitologiska förening): Birds - watching, ringing, monitoring and protecting. Juha Markkola ja Petri Haapala: PPLY:n retki Sanskeriin Haaparannan saariston kansallispuistoon. / 28 henk + 15 etäosallistujaa.

Joulukuu – Kalle Hiekkänen: Pohjois-Suomen määrittäjämestaruus -kuvakisa. / 17 henk + 24 etäosallistujaa.

JULKAISUTOIMINTA JA TIEDOTTAMINEN

Aureolan numero 38 oli teon alla koko vuoden ja on tätä kirjoitettaessa taitossa. Tulevien vuosikertojen päätoimittajiksi ovat lupautuneet Antti Pöllänen ja Risto Tornberg.

Tiedonvälitystä hoidettiin yhdistyksen WWW-sivuilla osoitteessa www.pply.fi, Tiira-lehden yhdistyspalstalla, yhdistyksen sähköpostilistalla sekä Facebook-sivulla. Jäsenten antamia haastatteluja ja tekemiä artikkeleita julkaistiin muun muassa Kalevassa, Siikajokilaaksossa, Raahen Seutu -lehdessä (yli 10 artikkelia) ja YLE Oulu -radiossa.

Vuoden lopussa julkaistiin yhdistyksen seinäkalenteri seuraavalle vuodelle. Kuvituksena olivat Erkki Toppisen Liminganlahdella ottamat lintukuvat.

SUOJELU

Vuoden 2017 lopussa suojelutoimikunnan sähköpostilistalle kuului yhteensä 20 jäsentä:

Ari-Pekka Auvinen (*pj*), Esa Aalto, Petri Haapala, Esa Hohtola, Aija Lehikoinen, Aappo Luukkonen, Arto Niemi, Annamari Markkola, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Antti Pöllänen, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Taru Suninen, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Heikki Tuohimaa, Risto Tornberg ja Tuomas Väyrynen.

Aikaisempien vuosien tapaan kaikki hallituksen jäsenet kuuluivat suojelutoimikuntaan. Henkilömuutoksia ei vuoden aikana tapahtunut.

Lausuntojen osalta vuosi oli hiljainen, kaksi lausuntoa annettiin.

Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki toimi aktiivisesti, arviolta 300 yhteydenottoon vastattiin. Pihalintuhoitolassa hoidettiin 65 lintua, joista 68 % voitiin vapauttaa. Rinkiin kuuluvilla muilla jäsenillä oli lisäksi hoidossa n. 20 lintua.

LINTURALLIT, RETKET JA OPASTUS

Rallitoimikunta järjesti perinteiset linturallit ajallaan. Lokakisaa ei v. 2017 järjestetty. Tarkemmat tiedot liitteessä.

Retkitoimikunnan puheenjohtajana toimi Tiina Sihto.

Tärkeimmät retki- ja opastustapahtumat (tarkempi kertomus ja kokoonpano liitteessä 5)

- Pihabongauksen opastus rasteilla helmikuussa (yhdessä SLL Oulun kanssa)
- Aamuvirkkujen pyöräretket huhti-toukokuussa
- Oulun Möljän sunnuntairetket huhti- toukokuussa
- Torniopastus Limingan lintukuvafestivaaleissa huhtikuussa
- Tornien taistossa opastusta neljällä tornilla toukokuussa
- Opastukset koululaisille kevään aikana
- Lasten lintukerho koko kevään
- Lasten lintuleiri Siikajoen Tavossa toukokuussa
- Jäsenretki Sanskeriin (Sandskär) Haaparannan saaristoon heinäkuussa
- Suomen luonnon päivänä 26.8. retket/tapahtumat/opastukset Loppulassa, Muhoksen Kivisuolla ja Limingan luontokeskuksessa.

- Lintuharrastuksen ABC-luento joulukuussa

MUU TOIMINTA

BirdLife Suomen Tornien taisto käytiin 5.5. PPLY:n alueella kisaan osallistui 27 joukkuetta 15 kunnassa. PPLY:n ja Surnian yhteinen joukkue (PPLY II) Pyhäjoen Parhalahdella sijoittui valtakunnallisen kilpailun viidenneksi 109 lajilla. Kylmän sään vuoksi PPLY:n alueen tornien sijoitus jäi edellisvuotta heikommaksi.

BirdLife Suomen Pihabongaus-tapahtumaan tammikuun viimeisenä viikonloppuna osallistui PPLY:n alueella 779 pihaa, mikä on yli 100 enemmän kuin 2016. Lajeja kirjattiin 55. Yleisin laji oli talitiainen, mutta sinitäinen ohitti keltasirkun toiseksi runsaimpana lajina.

YHTEISTOIMINTA MUIDEN JÄRJESTÖJEN KANSSA

BirdLife Suomen edustajiston kokoukset järjestettiin 18.–19.11.2017 Valkeakoskella (paikalla Esa Aalto) ja 18.–19.3.2017 Kemissä (PPLY: n edustajat, kaikki 4, paikalla, vain 19.3.)

Liminganlahden ystävät ry:n hallituksessa toimi PPLY:n edustajana Petri Lampila. PPLY teki runsaasti yhteistyötä etenkin Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen (nyk. Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys), Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin ja Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piirin kanssa Sanginjoen ulkometsän suojelun, Oulun Hietasaaren rakentamiseen ja muihin suojelukysymyksiin liittyen ja osallistui Loppulan toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen.

PPLY:n vahvistetut paikallisjaostot olivat: Oulun eteläisen alueen lintuharrastajat, Raahen seudun lintuharrastajat (Surnia), Oulujokilaakson lintuharrastajat (Muhos–Utajärvi), Oulaisten lintuharrastajat, ja Taivalkosken lintuharrastajat. Raahen seutu järjesti Surnian syysrallin.

PPLY teki Metsähallituksen toimeksiannosta suolintulaskentoja.

Uutena yhteistyötahona on Norbottenin lintutieteellinen yhdistys, jonka puheenjohtaja ja sihteeri tekivät vierailun PPLY:n kokoukseen marraskuussa Sanskerin retken synnyttämien kontaktien tuloksena. Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa paitsi retkeilyn myös suojelun saralla.

TALOUS

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, veronpalautuksista, avustuksista, konsulttitöistä, havaintojen myynnistä, kuukausikokousten kahvituloista, tilaisuuksien osallistumismaksuista ja kalentereiden myynnistä.

Yhdessä BirdLifen kanssa ensimmäistä kertaa järjestetty joulukeräys tuotti 2825 euroa.

Menot koostuivat pääasiassa, suojelu- ja tutkimustoiminnasta, yleisötilaisuuksista, ja yhdistystoiminnan kuluista. Jäsenlehti Aureolan painatus ja sen kulut siirtyivät vuodelle 2018. Taseen loppusumma on 32 499,46 euroa ja tilinpäätös on 4269,64 euroa ylijäämäinen.

Yhdistyksellä on ollut rahakeräyslupa (syyskuuhun 2017 asti, uusi lupa v. 2018 alusta) hoitoringin ja muun lintusuojelun rahoittamiseen.

TAUVON LINTUASEMA

Siikajoen Tauvon lintuaseman hoidosta vastasivat Matti Tynjälä ja Mikko Ojanen. Toiminta oli edellisvuosia aktiivisempaa: keväällä miehitystä oli 32 päivänä ja syksyllä 48 päivänä (yhteensä 80 päivää, joista 78 päivänä oli rengastusta). Miehitysvuorokausia kertyi 134. Suurimman vastuun miehityksestä kantoivat Matti Tynjälä, Sami Luoma ja Kari Haataja. Perinteinen lasten lintuleiri pidettiin 19.–21.5. Siihen osallistui 12 lasta ja 4 ohjaajaa.

Pisimmät miehitysjaksot olivat 13.5.–11.6., 28.8.–30.9. ja 13.–22.10. Kaikkiaan rengastettiin 6089 lintua (2201 keväällä ja 3888 syksyllä) ja kontrolloitiin 601 lintua. Tauvossa 24.9. rengastettu taigauunilintu kontrolloitiin pikalöytönä seuraavana päivänä Uumajan edustalla Ruotsissa.

Liitteenä toimikuntien toimintakertomukset vuodelta 2017.

Liite 1.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen toimikuntien vuosikertomukset vuodelta 2017

1. Aluerariteettikomitea, ARK

2. Havaintotoimikunta

3. Ohjelmatoimikunta

4. Rallitoimikunta

5. Retkikummitoimikunta

6. Suojelutoimikunta

7. Aureolan toimitusneuvosto

8. Linnustonseurantatoimikunta

9. Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki

1. Aluerariteettikomitea, ARK

Juha Markkola

ARK:n jäsenet olivat vuonna 2017 Juha Markkola (pj.), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin, Petri Hottola (15.3.-30.3.2017), Aija Lehikoinen (alkaen 30.3.2017), ja Antti Peuna. Vanhasta ARK:sta Juhani Karvonen, Sami Kalliokoski ja Antti Vierimaa jäivät pois 15.3.2017.

ARK kokoontui neljästi, 15.3., 30.3, 16.8. ja 12.12.2017. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 41 havaintoilmoitusta, joista 35 hyväksyttiin (yksi näistä Kuusamosta), kaksi lähetettiin RK:lle (tulivat hyväksytyiksi), kaksi hylättiin ja kaksi koski ei-ARK-lajeja (havainnot oikeita). Valtakunnalliselle rariteettikomitealle eli RK:lle meni PPLY:n alueelta 15 havaintoa.

Vanhan ARK:n jäsenet osallistuivat valtakunnallisen Linnut-vuosikirjan 2016 pikkurarikatsauksen kirjoittamiseen PPLY:n havaintojen osalta. PPLY:n jäsenistöstä Petri Lampila on valtakunnallisen rariteettikomitean jäsen.

2. Havaintotoimikunta

Mikko Ojanen

Havaintotoimikunnan kokoonpano on Mikko Ojanen pj, Matti Tynjälä siht., jäsenet Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Ville Suorsa.

Toimikunta piti kaksi kokousta, joissa käsiteltiin havaintojen keräämistä katsaukseen 2016, havaintojen keräämisohjeen, ns. arkistolistan, v. 2000 päivittämistä, jne. PPLY:n työllistettävä on kirjannut tietokantaan Merikallion arkistosta n. 10 000 fenologista havaintoa, n. 1000 pesähavaintoa sekä PPLY:n havaintokorttiarkistosta n. 3000 havaintoa.

3. Ohjelmatoimikunta

Esa Hohtola

Jäsenet: Hanna-Riikka Ruhanen, Esa Hohtola.

Etäosallistumismahdollisuus oli kaikissa kokouksissa. Kahvitarjoilu keväällä hallituksen toimesta ja syksyllä Annamari Sopasen toimesta. Kokouksissa nähtävillä yhdistyksen saamat lintulehdet (A-P Auvinen huolehti).

Kokousten ohjelma varsinaisessa toimintakertomuksessa.

4. Rallitoimikunta

Rallitoimikunnan kokoonpano vuonna 2017 oli Pekka Roine (pj), Harry Nyström, Jouni Pursiainen Seija Rannikko. PPLY:n vuosiohjelmaan 2017 kuului viisi erilaista pinnakisaa. Näistä tammi- ja kevättralleilla sekä Raahen seudun syysrallilla on vuosikymmenien pituinen historia.

Tammirallin kuntakisan voitti Raahen 62 lajilla ennen Oulua, jonka lajimäärä oli 59. Yksilökisan voittajat ja osallistujamäärät:

- PPLY-sarja: Jaakko Koistinen 66, lajia 12 osallistujaa
- Oulu-sarja: Esa Aalto 53, 8
- Ekosarja: Esa Aalto 54, 7

PPLY:n Kevättralliin osallistui 11 joukkuetta ja 40 harrastajaa. Kisan voitti joukkue Kuningaskotkat (Eino Hiekkänen, Kalle Hiekkänen, Ville Suorsa, Jukka Österberg) 169 lajilla.

Surnian syysralliin 9.9. voitti joukkue nimeltään ”Joukkue nro 5” lajimäärällä 102. Yhteensä 5 joukkuetta ja 13 harrastajaa osallistui kisaan, joka oli jo historian kolmaskymmenes!

Hailuodon syysralliin 30.9. voitti joukkue Himmeät keijut 82 lajilla. Mukana oli 6 joukkuetta ja 20 harrastajaa.

Lokakisaa ei v. 2017 järjestetty.

Talviekoralliin 2.12. osallistui 20 harrastajaa. Voiton korjasi Esa Aalto 32 lajilla.

5. Retkitoimikunta

Tiina Sihto

Retkitoimikunnan puheenjohtajana toimi Tiina Sihto. Muina jäseninä toimikuntaan kuuluivat Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Tuomo Jaakkonen, Hannu Karvonen, Sami Kalliokoski, Annamari Markkola, Juha Markkola, Minna Mikkola, Harry Nyström, Mikko Ojanen, Pekka Roine, Hanna-Riikka Ruhanen, Heli Suurkuukka, Tea Swanljung, Esa Hohtola, Risto Tornberg ja mukaan liittyivät myös Sini Tuoriniemi sekä Antti Pöllänen.

Retkivuosi alkoi yhdessä Suomen Luonnonsuojeluliitto-Oulun kanssa yleisölle järjestetyssä Pihabongaustapahtumassa Tuiranpuiston ja Tukisaaren alueella 30.1. Tapahtumassa kävi arviolta 55 henkilöä, joista lapsia 25. Lintuoppaina olivat Tiina Sihto, Petri Haapala, Annamari Sopanen, Hannu Karvonen, Sini Tuoriniemi, Sirkka-Liisa Väänänen ja Kalle Hellström.

Yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun osaston kanssa Esa Aallon Aamuvirkkujen linturetkillä Oulun ja Kellon alueella pyöräiltiin 16.3., 28.4. ja 5.5. Esa toteutti myös meriretken 15.16.6. soutuveneellä Pallosen mökille, sekä yölaulajaretken 19.6. aamuyöllä. Osallistujia retkillä oli yhteensä 14.

Huhtikuussa seurattiin kevään etenemistä lintujen tarkkailu- ja kävelyretkien parissa Oulun Toppilansaaren Pitkällämöjljällä. Ensimmäinen retki toteutettiin 2.4. Retket jatkuivat toukokuulle asti. Oppaina toimivat Mikko Ojanen, Petri Haapala, Tiina Sihto, Esa Hohtola sekä Antti Pöllänen. BirdLifen ”Havaitse 100 lintulajia” haaste sai monta uutta harrastajaa paikalle, ja osallistujia retkille kertyikin kaikkiaan 105.

Limingan lintukuvafestivaalien yhteydessä 25.26. huhtikuuta PPLY:n tornioppaana Virkkulassa toimi Tiina Sihto. Lintuja kävi tornista katselemassa noin 200 ihmistä. Kevään eteneminen oli myöhässä ja jää peitti vielä osaa lahtea, mutta mukavia havaintoja olivat vanha tuttu merikotka sekä ruskosuohaukat.

Tornien taiston yhteydessä opastusta löytyi neljältä tornilta. Antti Pölläsen torniin (Kempelenlahti) ei huonon sään vallitessa osunut kuin yksi henkilö, ja PPLY:n joukkueen (Sannanlahti) tornien taistoa kävi katsomassa 6 henkilöä. Lisäksi PPLY:n miehittämiä olivat myös Pauli-Pekka Österbergin kipparoima Pyhäjoen Parhalahden

torni, jossa vieraili 11 henkeä ja Utajärven Ahmasjärven torni, johon taistoon osallistuneiden lisäksi eksyi kaksi henkeä.

Nuorisoa opastettiin kuluneena vuonna ahkerasti. Tiina Sihto veti linturetkiä Oulun Pöllökankaan yläasteen erätaitoryhmälle, Sampolan päiväkodin oppilaille sekä Touhulan päiväkodin äitien ryhmälle. Lisäksi Tiina toimi tornioppaana Hietasaaren taidekesän järjestämässä tapahtumassa ”Kurkistus kevääseen”. Tapahtumat keräsivät yhteensä 68 osallistujaa, joista 48 oli lapsia ja nuoria.

Lasten lintuleiri toteutettiin 19.–21.5. Siikajoen Tauvossa Tiina Sihdon, Perttu Anttosen, Annamari Sopasen sekä Risto Tornbergin toimiessa ohjaajina. Leiri kokosi paikalle 12 6–15-vuotiasta lintuharrastajaa.

PPLY:n lasten lintukerho kokoontui kuluneen vuoden aikana 14 kertaa. Tiina Sihdon luotsaamassa kerhossa oli kymmenkunta lasta ja retkille osallistui 310 henkeä per retki. Yleisölle avoimia kerhokertoja järjestettiin syyslomaviikolla eri kohteissa, jolloin mukana oli viitisentoista henkeä kerholaisten lisäksi. Oulun yliopiston eläinmuseolla järjestetyssä avoimessa kerhokerrassa paikalla oli 25 henkeä lintukerholaisten lisäksi.

Heinäkuussa PPLY järjesti jäsenilleen syysretken Sanskeriin, Haaparannan edustan kansallisuistoon Oppaana reissulla toimi Petri Haapala ja retki toteutettiin 9 henkilön voimin. Parhaimmat havainnot retkeltä olivat lukuisat kirjosiipikäpylinnut, joita havaittiin peräti 45 yksilöä, ruokki, merikihut, merikotka, kalasääski, pikkulepinkäinen sekä määrällisesti myös kymmenet pikkukuuvot.

Suomen luonnon päivänä 26.8 Loppulan metsänvartijan talolla järjestettiin lintuaiheinen kokoperheen tapahtuma. Järjestäjinä toimivat Risto Tornberg, Annamari Sopanen, Elina Korhonen sekä Antti Pöllänen. Tapahtumassa oli mahdollisuus mm. tutustua Sanginjoki-näyttelyyn, kuunnella livenä irkkumusaa sekä rakentaa oma linnunpönttö. Tapahtuma keräsi kolmisenkymmentä osallistujaa, joista kymmenkunta lasta. Samana päivänä Ari-Pekka Auvinen veti myös retken Muhoksen Kivisuolle, johon osallistui 10 henkilöä ja Esa Hohtola torniopastuksen Liminganlahden luontokeskuksessa (15 henkilöä, joista 6 lapsia).

Vuoden päätti joulukuussa lintuharrastukseen perehdyttävä Lintuharrastuksen ABC-luento Oulun yliopistolla. Tiina Sihdon rakentama luento keräsi paikalle 16 lintuharrastuksesta kiinnostunutta, joista 6 oli lapsia.

Erilaiset PPLY:n retkitapahtumat kokosivat yhteensä noin 400 osallistujaa ja lisäksi torniopastus Liminganlahden lintukuvafestivaalien yhteydessä noin 200.

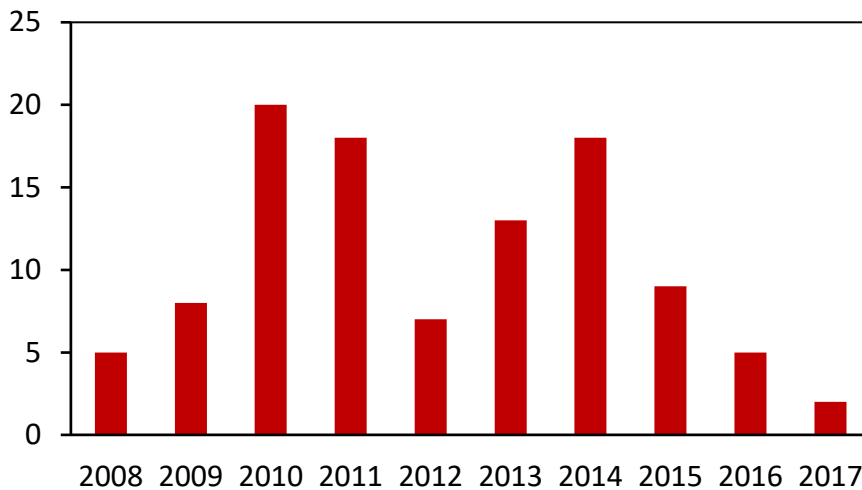
6. Suojelutoimikunta

Ari-Pekka Auvinen

Vuoden 2017 lopussa suojelutoimikunnan sähköpostilistalle kuului yhteensä 20 jäsentä:

Ari-Pekka Auvinen (*pj*), Esa Aalto, Petri Haapala, Esa Hohtola, Aija Lehikoinen, Aappo Luukkonen, Arto Niemi, Annamari Markkola, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Antti Pöllänen, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Taru Suninen, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Heikki Tuohimaa, Risto Tornberg ja Tuomas Väyrynen.

Aikaisempien vuosien tapaan kaikki hallituksen jäsenet kuuluivat suojelutoimikuntaan. Henkilömuutoksia ei vuoden aikana tapahtunut.

Kuva 1. PPLY:n vuosien 2008–2016 aikana laatimat kirjalliset kannanotot (sis. YVA-lausunnot; mielipiteet ja muistutukset ympäristöluvista sekä kaava-asioista; valitukset ja vastaselitykset oikeusasteisiin jne.)

Lausuntojen osalta vuosi oli edellisen kymmenvuotiskauden hiljaisin (kuva 1). PPLY antoi vain yhden oman lausunnon: Vapo Oy:n lin Polvisuon YVA-selostuksesta. Turvetuotantohankkeiden joukossa Polvisuo alkaa olla jo selvä poikkeus. Vastoin mm. kansallisen suo- ja turvemastrategian linjauksia Vapo havittelee Polvisuolla edelleen sataa hehtaaria ojittamatonta suota turvetuotantoon. PPLY on rajannut Polvisuon omien linnustokartoitustensa perusteella maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi.

Aiemmin uhattuina olleiden soiden osalta vuosi 2017 toi erinomaisia uutisia. Valtio osti Vapolta suojelutarkoituksiin laajoja alueita mm. Pudasjärven Vastasuolta ja Pyhännän Kurkinevalta. Vastasuolle laadittiin YVA-ohjelma vuosina 2008–2009 noin 250 hehtaarin turvetuotantoalueesta ja Kurkinevan ympäristölupaa käsiteltiin reilun sadan hehtaarin osalta viimeksi vuonna 2009. PPLY on puolustanut näiden soiden luontoarvoja aktiivisesti ja rajannut molemmat maakunnallisesti tärkeiksi lintualueiksi. Tieto niiden lunastuksesta suojelualueiksi onkin tätä taustaa vasten suuri helpotukselta ja antaa toivoa siitä, että sinnikäs työ lintusoiden puolesta tuottaa tulosta.

Yhtä lailla hyviä uutisia saatiin Muhoksen Kivisuolta, jolle Vapolla oli todella suuri noin 750 hehtaarin turvetuotantohanke vireillä vielä vuonna 2010. Vuoden 2017 aikana Kivisuota saatiin turvaan lähes 300 hehtaaria Suomen itsenäisyyden juhlavuoden Luontolahjani satavuotiaalle -kampanjan puitteissa. Vapon suuri maaomaisuuden kohtalo Kivisuolla (n. 1 100 hehtaaria) jäi vielä ratkaisematta, mutta käytännössä suojelualueiden reunustamalle suolle ei pitäisi olla enää mitään mahdollisuutta saada turvetuotantolupaa. PPLY otti aikoinaan voimakkaasti kantaa myös Kivisuon puolesta.

Yhtä hyvin ei käynyt Haapaveden Hankilannevan (Varpunevan) osalta. PPLY oli aiemmin vuosina 2015 ja 2016 valittanut Hankilannevan turvetuotantoluvasta yhdessä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa ensin Vaasan hallinto-oikeuteen ja sitten Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. KHO:n päätös saatiin marraskuun lopussa ja se oli valittajien kannalta suuri pettymys. Asia oli ratkaistu vanhan ympäristönsuojelulain perusteella eivätkä tällöin tämän käytännössä täysin luonnontilaisen suon merkittävät luontoarvot painaneet vaakakupissa mitään. Mikäli kanteleen Voima Oy todella aloittaa turvetuotannon Hankilannevalla, niin täytyy toivoa, että se jää viimeiseksi suureksi Pohjois-Pohjanmaan luonnontilaiseksi suoksi, jota uhrattiin turpeen energiakäytön alttarille.

Tuulivoimahankkeiden osalta vuosi oli hiljainen. Uusia linnustovaikutuksiltaan kovin merkittäviä hankkeita ei tullut vireille ja myös aiemmin aloitettujen hankkeiden eteneminen oli hidasta. Toimikunnan puheenjohtaja osallistui Pohjois-Pohjanmaan liiton järjestämään tuulivoimakaavan seurantaryhmän kokoukseen 3.2. Samalla käsiteltiin viherrakenteen huomioimista maakuntakaavoituksessa.

Joulukuussa PPLY esitti yhdessä Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistyksen kanssa mielipiteen Oulunsalonrannan itäosa asemakaavaesityksessä, jossa vaadittiin mm. luonnontilaisen primäärisukcessionmetsän parempaa huomioimista kaavassa. Oulunsalonrannan kaava on ollut kiistanaiheena

jo vuodesta 2013 alkaen. Nyt kommentoitavana oleva kaavaesitys on luontoarvojen säilymisen näkökulmasta huomattavasti parempi kuin alkuperäiset Oulunsalon kunnan aikaiset suunnitelmat, mutta silti kaavassa olisi edelleen parannettavaa.

Suojelutoiminnan kestoaihe Sanginjoen ulkometsä oli jälleen näkyvästi esillä lähes koko vuoden ajan. Keväälle lupailtu poliittinen valmisteluryhmä kokoontui lopulta syksyllä, mutta sen toiminta jäi tuloksettomaksi. Tämän jälkeen yhdyskuntalautakunta käsittelee kokouksessaan 28.11. virkamiesten tarkennettua esitystä 1 127 hehtaarin laajuisen suojelualueen perustamisesta Sanginjoelle. Suojeluesitys hyväksyttiin ja samalla kirjauksia metsätalouteen jäävän osan käsittelyn tavoitteista ja reunaehdoista muutettiin luontoystävällisempään suuntaan. Sanginjoen suojelualue oli tarkoitus saada mukaan edellä mainittuun itsenäisyyden juhluvuoden kampanjaan, mutta – Sanginjoki-tarinaa sopivasti – suunnitelmiin tuli viime hetkillä muutos, kun kaupunginhallitus jättikin asia yllättäen pöydälle kokouksessaan 18.12. Matias Ojalehto esitti asian lepäämään jättämistä vireillä olevan oikeusprosessin ajaksi ja Ojalehdon esitys voitti äänestyksen 7-6. Sanginjoki-päätöstä ei siis saatu vielä vuoden 2017 aikana, mutta joka tapauksessa poliittisen ilmapiiriin voidaan todeta muuttuneen vuoden 2017 huomattavasti aiempaa suojelumyönteisempään suuntaan.

Vuoden 2017 aikana toimikunnan jäsenet osallistuivat muun muassa WWF Suomen kiljuhanhityöryhmän (Aalto, J. Markkola, Niemi) ja Sanginjoki-liikkeen toimintaan (Aalto, Auvinen, Tornberg, A. & J. Markkola). Lisäksi jäsenet osallistuivat uhanalaisten lajien seurantoihin (muuttohaukka, maa- ja merikotka & valkoselkätikka – Auvinen; etelänsuosirri & rantakurvi – Pakanen).

Kokouksia ei pidetty vaan toimikunnan asioita käsiteltiin hallituksen kokouksissa sekä sähköpostilistalla suojelu@pply.fi. Suojelutoimikunnan työhön liittyvien loukkaantuneiden lintujen hoitoringin ja lintualuetoimikunnan työstä on omat vuosikertomuksensa.

7. Aureolan toimitusneuvosto

Mikko Ojanen

Toimitusneuvoston kokoonpano:

- Mikko Ojanen, pj, numeron 38 pt

Jäsenet:

- Antti Pöllänen, Aureola 39:n pt
- Elja Herva
- Esa Hohtola
- Juha Markkola
- Ville Suorsa
- Tapani Tapio
- Risto Tornberg

Kokouksia on pidetty seitsemän, kokoontuminen tuntia ennen kuukausikokousta.

Kokouksissa on käsitelty numerojen 38 ja 39:n valmistumista, numero 39:n pt on Antti Pöllänen, seuraavan kahden numeron teemaa ja mahdollisia päätoimittajia on myös tutkailtu. Numero 40:n teema on alustavasti Einari Merikallion syntymän 130-vuotisnumero (lintujen määrällinen laskenta – menetelmät ja tulokset). Numeron 41 teema alustavasti petolinnut PPLY:n alueella.

Aureola 38 on taittovaiheessa, 39:n toimittaminen alkuvaiheessaan.

8. Linnuston seuranta-toimikunta

Esa Aalto

Lintulaskennat:

Aija Lehikoinen (varmista oliko Aija?) osallistui BirdLife Suomen ja Luonnontieteellisen keskusmuseon järjestämään lintulaskijatapaamisen Mikkelissä 11.-12.3.2017. Ajankohtaisista lintulaskennoista muistutettiin PPLY:n sähköpostilistalla ja jäsenistöä kannustettiin osallistumaan linnustonseurantaan. Muuta varsinaista toimintaa toimikunnalla ei ollut. Yhdistyksen jäsenet jatkoivat lintulaskentareittiensä laskemista edellisvuosien tapaan.

Yhdistyksen alueella laskettiin v. 2017 vakiolinjoja 12 kpl (8 vähemmän kuin edellisellä vuonna), vesilintulaskentaa tehtiin yhdellä merenrannikon reitillä ja lisäksi neljällä sisämaan pisteellä ja talvilintuja laskettiin (talvi, kevät, syys) 16, 15 ja 12 reitillä.

PPLY:n jäsenistä 10 henkilöä osallistui hanhien kevätlaskentaan, joka liittyi taigametsä- ja lyhytnokkahanhen euroopanlaajuiseen suojeluhankkeeseen. Laskennat koordinoi Jorma Pessa ELY-keskuksesta.

Suolaskentoja tehtiin Kuusamoin Kivisuolla ja Muhoksen Räkä–Lääväsuon alueella.

9. Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki

Ari-Pekka Auvinen

Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:

- Esa Aalto (Oulu),
- Antero Autio (Siikalatva),
- Ari-Pekka Auvinen (Oulu),
- Petri Haapala (Oulu),
- Esa Hohtola (Oulu),
- Reijo Jussilainen (Nivala)
- Sami Kalliokoski (Vihanti),
- Juha Markkola (Hailuoto),
- Iiris Poukkanen (Hailuoto),
- Pauliina Rautio (Oulu),
- Erik Saarnio (Muhos),
- Jani Suua (Taivalkoski),
- Heli Suurkuukka (Oulu & Liminka),
- Heikki Tuohimaa (Raahen seutu),
- Tanja Tuomikoski (Oulu) ja
- Henri Ukonaho (Raahe)

Lisäksi hoitoringin sähköpostilistalle loukkaantuneet@pply.fi kuuluivat neuvonantajina intendentti Mari Heikkilä (Ranua Zoo), tutkija Marja Isomursu (EVIRA), Reijo Kylmänen, Risto Tornberg sekä eläinlääkäri Jussi Virta (Oulun kaupunki).

Seitsemättä vuottaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2017 oli arviolta jonkin verran edellistä vuotta vilkkaampi. Tarkkaa kirjanpitoa puhelusta ja viesteistä ei edelleenkään pidetty, mutta niitä saattoi tulla vuoden aikana jo lähemmäs 300. Suurin osa yhteydenotoista tulee tätä nykyä suoraan hoitorinkiläisille, mutta parikymmentä puhelua/tehtävää saatiin myös poliisin kautta. Häätokeskuksen välittämät tehtävät ovat loppuneet lähes kokonaan.

PPLY:llä oli voimassa syyskuun loppuun saakka Oulun poliisilaitoksen myöntämä rahankeräyslupa. Vuoden aikana lahjoituksia kertyi niukasti (110 euroa), mutta vuoden 2016 syksyllä kertyneiden varojen turvin voitiin korvata jonkin verran hoitolintuihin liittyneitä kuluja; ruokaa, tarvikkeita ja ajokilometrejä. Uutta lupaa haettiin vuoden lopussa ja se saatiin kaksivuotisena ajalle 1.1.2018–31.12.2019. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinun

hoitolassa Oulun Huonesuolla (ks. jäljempänä sekä www.instagram.com/pihalintu). Kesällä rakennettiin hieman tilavampi hoitohäkki myös Raaheen Henri ja Katja Ukonahon kodin yhteyteen.

Vuoden varrelta

Vuoden ensimmäinen laajempaa huomiota saanut tapaus oli 20.2. Pattijoen Lappasenojasta löytnyt nuori jääkuikka, joka oli vuorokauden hoidossa Ukonahojen kylpyhuoneessa Raahessa. Lintu tuotiin 21.2. Ouluun ja vapautettiin rengastettuna Hartaanselälle. Seuraavana aamuna se ei enää ollut paikalla, joten tämä valtavan kokoinen kuikkalintu lienee jatkanut matkaansa lentämällä.

Talvella ja keväällä myyriä pyydystävillä petolinnuilla oli ilmeisen tukalat oltavat. Oulun Simpsinkankaalla huhtikuun alussa ruokinnoilta hiiriä ja myyriä jahdanneelle pelottomalle lapinpöllölle apu tuli liian myöhään. Tuomo Jaakkonen pyydysti sen onkivavan päähän laitetulla silmukalla ja lintu vietiin Pihalinnun hoitolaan toipumaan. Pöllö oli kuitenkin jo liian laiha eikä enää kyennyt nielemään ruokaa. Kevään aikana Oulusta löytyi myös kaksi helmipöllöä, jotka nekin olivat kuihtuneet niin, ettei niitä voitu enää auttaa. Yhtä lailla liiaksi oli laihtunut myös toukokuun lopussa Olkijokisuulta Raahesta löytnyt sinisuohaukkanaaras. Oulun Nokelassa pyörätiellä seissyt hiiripöllö ja Raahen keskustasta hoitoon otettu helmipöllö kuitenkin selvisivät. Molempien lentokyvyttömyyden syynä oli todennäköisesti törmäys.

Kevät oli ja alkukesä olivat kylmiä. Tämä näkyi hoitolintujen osalta ainakin niin, että maahan päätyneitä heikkokuntoisia tervapääskyjä tuli hoitoon viisi, kun aiempina vuosina vanhoja lintuja on löydetty maasta korkeintaan yksi vuodessa.

Kylmän kevään seurausta saattoi olla sekin, että orpoja merihanhen poikasia löytyi Oulusta, Kempeleestä ja Raahesta yhteensä 15. Mahdollisesti merihanhet olivat siirtyneet aiempaa suuremmissa määrin pesimään jäisen merenrannan sijasta sisämaan suonlaitojen pälvipaikoille. Myöhemmin merelle pyrkiessään asutuksen läpi kulkevat merihanhipoikueet hajoavat helposti, kun niiden reitille sattuu ihmisiä. Olipa Kempeleessä pari poikasta leimautunut paikalle sattuneeseen villakoiraankin ja alkanut seurata sitä.

Raahessa hoidossa olleet hanhenpojat vapautettiin Pattijokisuulle, jossa Henri Ukonaho seuraisi niitä ja muita merihanhipoikueita pitkään. Nämä poikaset selvisivät mahdollisesti paremmin kuin Oulussa hoidetut 10 poikasta, jotka vapautettiin Hailuodon Isomatalaan 14.7. Heti metsästyskauden alettua tuli neljästä poikasesta rengaslöytöilmoitus: ne oli kaikki ammuttu vajaan 15 kilometrin päässä vapautuspaikalta Ojakylänlahden molemmin puolin. Poikaset olivat selvinneet lentokykyisiksi, mutta olivat kesyytensä vuoksi helppoa saalista pyssymiehille.

Vuoden alussa tuli rengaslöytö yhdestä aiemmin autetusta merihanhesta. Tupoksesta löytyi heinäkuussa 2014 täysin kesy merihanhipoikue, joka vietiin Petri Haapalan veneen kyydillä Oulun edustalle Kahvankariin. Yksi näistä linnuista oli ilmeisestikin oppinut merihanhien tavoille, kun se tuli ammutuksi 16.1.2017 Lundbyssä, Tanskan Sjellannissa 1 330 kilometrin päässä rengastuspaikasta.

Heinä–elokuussa tuli myös nuoria tervapääskyjä hoitoon ennätysmäärä, yhteensä 13 yksilöä. Yksiä Raahessa ja Oulussa liian laihtuneina hoitoon tulleita yksilöä lukuun ottamatta kaikki saatiin kasvatettua lentokykyisiksi.

Eräs loppukesän erikoisista tapauksista oli Oulun Intiössä hieman toisella kymmenellä olleen pojan poskeen törmännyt nuori pajulintu. Törmäyspäivän selvistä hermosto-ongelmista huolimatta tämäkin lintu saatiin palautettua rengas jalassa luontoon.

Loppukesällä löytyi Siikalatvan Leskelästä siipensä venäyttänyt nuori sinisuohaukkanaaras. Lintu oli Antero Aution luona toipumassa ja karkasi lopulta viikon hoitojakson jälkeen lentoharjoituksen yhteydessä ilmeisen hyvällä menestyksellä. Myöhemmin syksyllä Jani Suua haki syksyllä Pudasjärveltä siipeen ammutun maakotkan ja kuljetti sen Ranuan eläintarhaan hoitoon. Lintu toipui hienosti lentokuntoon ja palautettiin myöhemmin löytöpaikan lähistölle.

Toinen maakotka löytyi 7.10. Kiimingin Kolamäestä asutusalueen takametsästä. Sen pyydystivät hoitoon Petri Haapala ja Arto Niemi linnun löytäneiden koulupoikien avustuksella. Nuorella naaraslinnulla todettiin toisen

siiven varttinä- ja kyynärluun välissä patti, joka lienee ollut syynä siihen, ettei lintu halunnut käyttää kyseistä siipeä. Lopulta Muiriksi nimetty kotka vietti Pihalinnun hoitolassa yli kuukauden ja vapautettiin lopullisesti lyhyen laihdutuskuurin jälkeen 11.11. Oulun Lylyjärvelle.

Muista loppuvuoden linnuista mainittakoon Taivalkoskella metsätieltä löytynyt kuikka, Raahessa pulaan joutuneet kolme merimetsoa, muutamat Oulussa lopetetut harsusiipivarikset (ei erityisen vilkas cityvarisvuosi) sekä Haukiputaalta ja Vaalasta löytyneet kaksi nuorta mehiläishaukkaa, jotka olivat oletetun nälkiintymiseen sijaan ennemminkin ylipainoisia. Vaeltavien pöllöjen osalta syksy oli hiljainen. Hoidossa kävin vain kaksi helmipöllöä ja yksi hiiripöllö Oulussa sekä kaksi hiiripöllöä Raahessa. Näistä ainoastaan yksi helmipöllö selviytyi takaisin luontoon. Nivalassa hoidon jälkeen vapautettiin: teeri 1, närhi 1, kanahaukka 1, huuhkaja 1.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen kotona oli hoidossa jälleen ennätysmäärä lintuja, yhteensä 65 yksilöä 23 eri lajista (taulukko 1). Hoitotulos oli erinomainen: 68 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Onnistumisprosenttia nosti tosin poikasten suuri osuus. Yhteensä merihanhen ja tervapääskyn poikasia oli hoidossa 22, joista kaikki paitsi yksi kumpaistakin lajia saatiin kasvatettua vapautusikäiseksi. Eläintarhaan päätyi lisäksi kolme lintua: Ranualla vietiin mahdollisesta siipien niveltulehduksesta kärsinyt vanha laulujoutsen sekä peräti Seinäjoelta saakka Pihalinnun hoitolaan päätynyt ikkunaan törmännyt nuori helmipöllö. Yksi nuori mehiläishaukka sai kyydin Heinolan lintutarhaan.

Taulukko 1. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2017 hoidetut linnut kohtaloineen.

Laji	Hoitolintuja yhteensä	Vapautettu	Eläintarhaan	Kuoli tai lopetettiin
Laulujoutsen	1	0	1	0
Merihanhi	11	10	0	1
Sinisorsa	1	0	0	1
Maakotka	1	1	0	0
Sinisuohaukka	1	0	0	1
Mehiläishaukka	2	1	1	0
Varpushaukka	1	0	0	1
Kanahaukka	3	3	0	0
Naurulokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	4	3	0	1
Varpuspöllö	1	0	0	1
Helmipöllö	6	3	1	2
Hiiripöllö	2	1	0	1
Lapinpöllö	1	0	0	1
Käki	1	1	0	0
Tervapääsky	17	15	0	2
Käpytikka	1	1	0	0
Västäräkki	1	0	0	1
Tilhi	2	1	0	1
Pajulintu	1	1	0	0
Varis	3	1	0	2
Vihervarpunen	2	0	0	2
Peippo	1	1	0	0
Yhteensä (osuus)	65	44 (68 %)	3 (5 %)	18 (28 %)

Vahvistettu kevätkokouksessa 14.2.2018